

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.1.2024
COM(2024) 40 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Letno poročilo o Instrumentu za tehnično podporo za leto 2021
in letno poročilo za leto 2022**

{SWD(2024) 17 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Letno poročilo o Instrumentu za tehnično podporo za leto 2021 in letno poročilo za leto 2022

Instrument za tehnično podporo¹ je program EU, ki državam članicam EU od leta 2021 zagotavlja prilagojeno tehnično strokovno znanje za oblikovanje in izvajanje reform. Njegov splošni cilj je spodbujati ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo EU s podpiranjem držav članic pri izvajanju reform, potrebnih za doseganje gospodarskega in socialnega okrevanja, odpornosti ter navzgor usmerjene ekonomske in socialne konvergence. Instrument za tehnično podporo temelji na uspehu svojega predhodnika, programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017–2020², in temelji na znatno višjem proračunu.

Instrument za tehnično podporo, ki ga upravlja GD REFORM Evropske komisije, je na voljo vsem državam članicam, ki se pri oblikovanju in izvajanju reform soočajo z izzivi. To vključuje reforme, katerih cilj je premagati izzive, ugotovljene med usklajevanjem ekonomskih politik v okviru **evropskega semestra, prednostne naloge EU** ali reforme, ki se izvajajo na **lastno pobudo države članice**. Proračun za Instrument za tehnično podporo **ne predvideva vnaprejšnje dodelitve sredstev po državah članicah ali področjih politike**.

Instrument za tehnično podporo nudi tehnično podporo državam članicam **na številnih področjih politike**. Ta vključujejo upravljanje javnih financ in premoženja, institucionalne in upravne reforme, poslovno okolje, finančni sektor, trge proizvodov, storitev in dela, izobraževanje in usposabljanje, trajnostni razvoj, zdravje in socialno varstvo. Osredotoča se na ukrepe, ki prispevajo k zelenemu in digitalnemu prehodu. Instrument za tehnično podporo lahko podpira tudi delo za pripravo in izvajanje nacionalnih **načrtov za okrevanje in odpornost**³.

Instrument za tehnično podporo ne zahteva sofinanciranja s strani držav članic. Njegov skupni proračun v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 znaša **864,4 milijona EUR (slika 1)**. Poleg tega lahko države članice zaprosijo in tudi so zaprosile za dodatno tehnično podporo v obliki neposrednega prispevka⁴ ali v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
116,4	118,7	121,1	123,5	126,0	128,5	130,4	864,4

Slika1 – Proračunsko načrtovanje Instrumenta za tehnično podporo za obdobje 2021–2027 (v milijonih EUR)

Pametne, trajnostne in družbeno odgovorne reforme prispevajo h krepitvi odpornosti gospodarstev in družb držav članic. Instrument za tehnično podporo upravičenim organom v državah članicah ponuja edinstveno projektno storitev za pomoč pri reševanju izzivov reform.

¹ Uredba (EU) 2021/240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. februarja 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za tehnično podporo (UL L 57, 18.2.2021, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: [uredba o Instrumentu za tehnično podporo](#)).

² Uredba (EU) 2017/825 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o uvedbi programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017–2020 ter o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 1305/2013 (UL L 129, 19.5.2017, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: [uredba o programu za podporo strukturnim reformam](#)).

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17) (v nadaljnjem besedilu: [uredba o Mehanizmu za okrevanje in odpornost](#)), člen 7.2.

⁴ Člen 7 [uredbe](#) o Instrumentu za tehnično podporo.

Podpora je lahko na primer v obliki strateškega in pravnega svetovanja, študij, usposabljanja in strokovnih obiskov, pri čemer vsak projekt združuje več kot eno obliko podpore. Uporablja se lahko v kateri koli fazi procesa reform, od priprave in oblikovanja do razvoja in izvajanja. Instrument za tehnično podporo zato **krepi institucionalno in upravno zmogljivost** držav članic EU. Je **posebej prilagojen** in vsakemu projektu prinaša **edinstveno kombinacijo strokovnega znanja**, ki ga zagotavljajo interni strokovnjaki Evropske komisije, strokovnjaki iz nacionalnih uprav držav članic EU (npr. prek instrumenta Evropske komisije [TAIEX](#) za izmenjavo informacij in tehnično pomoč⁵), mednarodnih organizacij ali zasebnega sektorja. Kadar je potrebno zunanje strokovno znanje iz zasebnega sektorja, Komisija z neposrednim ali posrednim upravljanjem sklene pogodbo o zagotavljanju zunanjega strokovnega znanja⁶. Osebe GD REFORM je v celoti vključeno v celoten postopek izvajanja vsakega projekta.

Instrument za tehnično podporo z zagotavljanjem podpore na terenu za premagovanje izzivov reform ter spodbujanje trajnostne in vključujoče rasti pomaga državam članicam pri okrevanju po socialnih in gospodarskih posledicah pandemije COVID-19, odpravljanju posledic ruske agresije proti Ukrajini in izboljšanju kakovosti javnih storitev.

Instrument za tehnično podporo je **finančni instrument, ki temelji na povpraševanju** in je organiziran v **letnih ciklih**. Cilj je podpreti najkakovostnejše zahteve držav članic za obravnavanje prednostnih nalog na ravni EU in nacionalni ravni. Objavlja splošne pozive k oddaji zahtevkov, rok za vložitev pa je 31. oktober.

Komisija lahko organizira tudi dodatne **namenske razpise** za zahteve, če in kadar je to potrebno za odziv na posebne nastajajoče potrebe držav članic, ter države članice podpre s **posebnimi ukrepi** v primeru nujnih potreb. Namenske razpise za zbiranje zahtevkov je izvedla tako leta 2021 kot 2022.

Cikel Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021

Leto 2021 je bilo prvo leto izvajanja Instrumenta za tehnično podporo. GD REFORM je na podlagi izkušenj in uspeha programa za podporo strukturnim reformam uspešno **ozaveščal organe**, ki bi lahko bili upravičeni do Instrumenta za tehnično podporo **27 držav članic**, s čimer je zagotovil veliko zanimanje od samega začetka.

Leta 2021 (slika 2) so države članice vložile zahteve za tehnično podporo v odgovor na tri razpise:

- splošni razpis Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021;
- poseben razpis za usposabljanje o praksah priprave zelenega proračuna;
- namenski razpis za podporo državam članicam EU pri pripravi njihovih načrtov za odpornost in okrevanje.

Grčija je septembra 2021 vložila dodatni zahtevek za podporo v okviru mehanizma posebnih ukrepov za izvajanje nujne podpore po požaru, potrebne za obnovo in okrevanje biotske raznovrstnosti in ekosistemov na požganih površinah otoka Evboja.

	Število vloženih zahtevkov	Število izbranih zahtevkov	Proračun, namenjen izbranim zahtevkom, v milijonih EUR
Splošni razpis za zahteve	706	232	104,3

⁵ https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/funding-and-technical-assistance/taix_en

⁶ Seznam subjektov, ki izvajajo financiranje EU s posrednim upravljanjem za Instrument za tehnično podporo, je na voljo na [spletišču Instrumenta za tehnično podporo](#).

Usposabljanje o praksah priprave zelenega proračuna ⁷	18	18	0,45
Namenski razpis za podporo iz načrta za okrevanje in odpornost	38	26	10,49
Posebni ukrepi	1	1	0,18
Instrument za tehnično podporo SKUPAJ v letu 2021	763	277	115,42

Slika 2 – Instrument za tehnično podporo – preglednica za leto 2021

232 zahtevkov, izbranih v okviru splošnega razpisa Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021, je zajemalo ključne prednostne naloge EU, vključujoč⁸:

- 125 zahtevkov v zvezi s pripravo ali izvajanjem nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost;
- 102 zahtevka v zvezi z digitalnim preходом;
- 68 zahtevkov v zvezi z evropskim zelenim dogovorom;
- 16 zahtevkov v zvezi z enakostjo: podpora ženskam, invalidom, romski skupnosti, migrantom, starejšim in skupnosti LGBTIQ+.

V **27 načrtih za sodelovanje in podporo**, ki so bili leta 2021 **sklenjeni** z državami članicami, so opisani zajeta področja politike in področja uporabe podpornih ukrepov, ki jih je treba izvesti, ter okvirni časovni načrti in ocenjeni proračuni.

Na podlagi 277 zahtevkov, izbranih za Instrument za tehnično podporo v letu 2021 na štirih različnih razpisih za zbiranje zahtevkov, je bilo izvedenih 263 projektov, saj je bilo v nekaj primerih več zahtevkov združenih v en sam projekt, da bi se omogočila ekonomija obsega pri izvajanju in spodbujale lokalne sinergije. Od teh 263 projektov sta dva hkrati obravnavala potrebe več držav, s čimer sta utrla pot razvoju pristopa za več držav v naslednjih letih.

Konec oktobra 2023 je bilo zaključenih 151 projektov v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021, 5 je bilo preklicanih, 107 projektov pa je bilo še vedno v teku. Primer pomembnega projekta v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021 je [izvajanje praks priprave zelenega proračuna v državah članicah EU](#). Več primerov in podrobnosti je navedenih v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Cikel Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022

GD REFORM je na podlagi pridobljenih izkušenj in dejavnosti ozaveščanja, opravljenega v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021, v drugem letu njegovega izvajanja uspešno **nadaljeval ozaveščanje** potencialnih upravičenih organov 27 držav članic o programu, pri čemer je poudaril, da je bila kakovost zahtevkov za tehnično podporo odločilni dejavnik pri izbiri.

Cikel Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022 se je začel na prvi [letni konferenci o Instrumentu za tehnično podporo](#), ki je potekala 30. junija in 1. julija 2021. Na konferenci se je začela razprava z državami članicami o morebitnih zahtevkih, ki bi jih bilo treba vložiti v cikel za leto 2022, poleg tega sta se uvedli dve glavni spremembi: večdržavni projekti, usmerjeni v reševanje skupnih vprašanj, s katerimi se sooča več držav članic, in povečanje dodane vrednosti EU instrumenta, ter „vodilni“ projekti, ki podpirajo reforme, ki so v državah članicah zelo potrebne in so v skladu s prednostnimi nalogami EU.

⁷ Leta 2022 se je programu usposabljanja pridružilo še pet držav članic.

⁸ En sam zahtevek za tehnično podporo lahko prispeva k več prednostnim nalogam EU.

Vodilni projekti olajšujejo zahteve držav članic z zagotavljanjem delno razvitih podpornih pobud, ki jih je treba dopolniti in prilagoditi potrebam držav članic. GD REFORM je predlagal 12 vodilnih projektov o temah, izbranih po temeljitem posvetovanju z generalnimi direktorati Komisije na področjih zadevnih politik in nacionalnimi usklajevalnimi organi v vseh državah članicah, da se zagotovi skladnost z nacionalnimi prednostnimi nalogami in zavezanostjo nacionalnih organov. Od 12 predlogov za [vodilne projekte tehnične podpore v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022](#) jih je bilo pet osredotočenih na zeleni prehod, trije pa na digitalni prehod.

Leta 2022 (slika 3) so države članice vložile zahteve za tehnično podporo v odgovor na dva razpisa:

- splošni razpis v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022;
- namenski razpis za zahteve za podporo državam članicam EU pri spopadanju s posledicami ruske vojne agresije proti Ukrajini, zlasti pri sprejemanju beguncev iz Ukrajine in postopni odpravi odvisnosti od fosilnih goriv iz Rusije.

Poleg tega:

- Hrvaška je vložila štiri zahteve v skladu s členom 7 uredbe o Instrumentu za tehnično podporo, ki državam članicam omogoča, da na lastne stroške zaprosijo za dodatno podporo iz Instrumenta za tehnično podporo;
- pet držav članic je vložilo zahteve v skladu s členom 7.2 uredbe o Mehanizmu za okrevanje in odpornost, ki državam članicam omogoča, da se v njihov načrt za okrevanje in odpornost (kot ocenjeni stroški) vključijo plačila za dodatno tehnično podporo iz Instrumenta za tehnično podporo.

	Število vloženih zahtevkov	Število izbranih zahtevkov	Proračun, namenjen izbranim zahtevkom, v milijonih EUR
Splošni razpis	512	211	102,40
Namenski razpis v zvezi z Ukrajino	32	28	9,28
Instrument za tehnično podporo SKUPAJ v letu 2022	544	239	111,68
Člen 7 Instrumenta za tehnično podporo	4	3	2,76
Člen 7.2 mehanizma za okrevanje in odpornost	5	5	3,87

Slika 3 – Instrument za tehnično podporo – preglednica za leto 2022

Zahtevki, izbrani v okviru splošnega razpisa Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022, so zajemali ključne prednostne naloge EU, vključujoč⁹:

- 103 zahteve v zvezi z izvajanjem nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost;
- 95 zahtevkov v zvezi z digitalnim prehodom;
- 63 zahtevkov v zvezi z evropskim zelenim dogovorom;
- 24 zahtevkov v zvezi z enakostjo: podpora ženskam, invalidom, romski skupnosti, migrantom, starejšim in skupnosti LGBTIQ+.

⁹ En sam zahtevek za tehnično podporo lahko prispeva k več prednostnim nalogam EU.

239 zahtevkov, izbranih leta 2022 za podporo iz Instrumenta za tehnično podporo v okviru obeh različnih razpisov, je bilo pretvorjenih v 185 projektov. Ti so omogočili 270 reform zaradi močnega povečanja števila večdržavnih projektov, ki so hkrati obravnavali potrebe več držav. V primeru večdržavnih projektov se vsaka komponenta projekta, specifična za posamezno državo, imenuje reforma. Večdržavni projekt je po definiciji sestavljen iz več reform, specifičnih za posamezno državo. Pri samostojnih projektih vsak projekt ustreza eni sami reformi.

185 projektov Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022 je bilo razdeljenih na naslednji način: 164 samostojnih projektov za posamezne države članice in 21 večdržavnih projektov, ki vključujejo 106 reform, specifičnih za posamezne države.

Kot je navedeno v drugem letnem poročilu o izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost¹⁰,

- 23 držav članic je prejelo ali trenutno prejema splošno podporo za medsektorske vidike izvajanja načrta za okrevanje in odpornost, vključno s podporo za revizijo načrtov, medtem ko vseh 27 držav članic prejema podporo za posamezno politiko, povezano z izvajanjem ukrepov mehanizma za okrevanje in odpornost.
- Osem držav članic trenutno sodeluje v večdržavnem projektu, podprtem iz Instrumenta za tehnično podporo, za krepitev zmogljivosti za učinkovito obveščanje o koristih načrtov za okrevanje in odpornost.
- 17 držav članic je prejelo ali trenutno prejema podporo v okviru načrta REPowerEU. Nekateri ukrepi imajo tudi digitalno razsežnost (npr. digitalizacija energije).

Konec oktobra 2023 sta bila zaključena dva projekta v okviru Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022, 183 projektov pa je bilo še vedno v teku. Pomembni projekti Instrumenta za tehnično podporo za leto 2022 vključujejo večdržavni projekt o [vključevanju vidika spola v javne politike in proračunske postopke](#); podpora Romuniji, da se [pospeši dostop do osnovnih storitev za razseljene Ukrajince](#), in [Akademija EU za nadzor nad digitalnimi financami](#). Več primerov in podrobnosti je navedenih v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Izvedba projekta

Vodenje Instrumenta za tehnično podporo pomeni stalno sodelovanje GD REFORM, in sicer od faze oblikovanja projekta do njegovega izvajanja.

GD REFORM je dejaven že v zgodnjih fazah opredelitve projektov z obsežnim ozaveščanjem nacionalnih organov, stalnimi stiki med nacionalnimi koordinatorji GD REFORM in ustreznimi usklajevalnimi organi ter sestanki med višjimi vodstvenimi delavci GD REFORM in nacionalnimi organi vsake države članice v njihovem glavnem mestu.

Ko so zahtevki izbrani in način izvajanja določen, so referenti v GD REFORM redno v stiku z nacionalnimi organi, da bi opredelili želene rezultate projekta ter oblikovali povezane dejavnosti in delovne načrte. Referenti so vedno člani posebnih projektnih skupin, skupaj z (morebitnimi) izbranimi ponudniki, in sodelujejo pri vsakodnevnem upravljanju projekta. Prav tako olajšujejo učinkovito komunikacijo med (morebitnimi) ponudniki in nacionalnimi organi ter spodbujajo skupno razumevanje, da se zagotovi uspeh projekta.

GD REFORM usklajuje svoje delo z drugimi službami Komisije prek stalne mreže predstavnikov drugih generalnih direktoriatov. S tem se zagotovi, da je tehnična podpora, zagotovljena v okviru Instrumenta za tehnično podporo, usklajena s politikami EU, ne podvaja drugih ukrepov EU in omogoča sinergije z drugimi programi EU. To sodelovanje z drugimi službami Komisije je tudi

¹⁰ https://commission.europa.eu/publications/recovery-and-resilience-facility-annual-report-2023_en.

priložnost, da se olajša dostop do tehničnega strokovnega znanja, ki je na voljo Komisiji ali se zlahka uporabi v okviru drugih programov EU.

Uslužbenec GD REFORM je avtomatsko tudi član posameznega usmerjevalnega odbora za projekt, skupaj z visokimi uradniki iz nacionalnih organov. Njihova vloga je zagotoviti, da projekt ostane skladen z nacionalnimi prednostnimi nalogami in prednostnimi nalogami EU ter se po potrebi prilagaja spreminjajočim se razmeram, da bi prispevali k nacionalnemu programu reform.

Ocena

Ocena programa in projektov Instrumenta za tehnično podporo črpa iz rezultatov držav članic ter državljanov in državljanek na terenu. GD REFORM ocenjuje podporo, ki jo zagotavlja državam članicam na ravni programov in projektov.

V skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje se za Instrument za tehnično podporo opravita vmesna ocena (do februarja 2025) in naknadna ocena (do decembra 2030)¹¹, pri čemer vsaka temelji na študiji, ki jo izvede neodvisna tretja stran. Vmesna ocena Instrumenta za tehnično podporo naj bi imela pomembno vlogo pri oblikovanju naslednje generacije tega programa.

GD REFORM je poleg ocene, izvedene na ravni programa, uvedel tudi dvostopenjski postopek za oceno projektov tehnične podpore v okviru Instrumenta za tehnično podporo. Prvi korak se izvede kmalu po zaključku projekta, da se oceni, ali so glavni deležniki, vključeni v projekt, zadovoljni z oblikovanjem in izvedbo projekta. Cilj drugega koraka je oceniti, v kolikšni meri je projekt dosegel pričakovane rezultate in se izvede vsaj eno leto po zaključku projekta.

Čeprav se trajanje projekta lahko razlikuje, je za dokončanje projekta Instrumenta za tehnično podporo v povprečju potrebnih 24 mesecev. Odkar so se prvi projekti Instrumenta za tehnično podporo za leto 2021 začeli izvajati sredi leta 2021, je bilo na dan objave tega poročila le nekaj projektov zaključenih že več kot nekaj mesecev. Prvi razpoložljivi odgovori na ocenjevalne vprašalnike so pokazali pozitivno oceno vloge Instrumenta za tehnično podporo. Nacionalni organi so zlasti cenili tesno sodelovanje v fazi opredelitve projektov in pri njihovem izvajanju. Nacionalni organi so cenili tudi dejavno vlogo GD REFORM pri omogočanju neposrednih stikov z njimi in ponudniki tehnične podpore.

Komunikacija

Instrument za tehnično podporo sodeluje z nacionalnimi upravami, da bi podprl oblikovanje in izvajanje njihovih reform v korist njihovih državljanov in podjetij. GD REFORM za zagotovitev **prepoznavnosti zagotovljenih sredstev EU** promovira prek namenskih kanalov Instrument za tehnično podporo, njegove projekte in njihove rezultate ter zagotavlja **ciljno usmerjene informacije različnim ciljnim skupinam**, vključno z mediji in javnostjo.

V zvezi s tem je GD REFORM v letni cikel programa uspešno vključil tiskovno konferenco in letno konferenco o Instrumentu za tehnično podporo. Poleg tega so dejavnosti in rezultati Instrumenta za tehnično podporo in z njim povezanih projektov obširno opisani na [spletišču za podporo reformam](#), ki zagotavlja podrobne informacije po [področjih politike](#) in [državah](#). Na spletišču je tudi [enotni spletni javni register](#) končnih rezultatov projektov Instrumenta za tehnično podporo. GD REFORM uporablja družbene medije za izmenjavo informacij o Instrumentu za tehnično podporo prek svojega računa Twitter/X [@EU_reforms](#).

¹¹ Člen 16 [uredbe](#) o Instrumentu za tehnično podporo.

Zaključek

V prvih dveh letih izvajanja je Instrument za tehnično podporo zagotavljal tehnično podporo za oblikovanje in izvajanje reform v vseh državah članicah. Število prejetih zahtevkov je stalno presegalo število zahtevkov, ki jih je program lahko kril, kar dokazuje interes nacionalnih organov za priložnosti, ki jih ponuja ta instrument.

Vse večje število večdržavnih projektov tekom dveh let je kazalnik zmožnosti programa Instrumenta za tehnično podporo, da zagotovi dodatno dodano vrednost EU ter olajša izmenjavo dobrih praks in možnosti vzajemnega učenja med nacionalnimi upravami.

GD REFORM je okrepil komunikacijo o dejavnostih Instrumenta za tehnično podporo, da bi povečal odgovornost instrumenta in nacionalne organe seznanil z možnostmi, ki so na voljo v okviru instrumenta. Cilj tega sporočila je razširiti razumevanje nacionalnih organov glede možnosti, ki so na voljo v okviru Instrumenta za tehnično podporo, in jim omogočiti oblikovanje projektov za optimalno uporabo instrumenta za zadovoljitev njihovih posebnih potreb.

Najpomembneje je, da si je osebje GD REFORM na vseh ravneh usklajeno prizadevalo podpreti države članice v fazi izvajanja, da bi zagotovili uspešnost projektov in skladnost njihovih rezultatov s cilji držav članic. GD REFORM sodeluje tudi z nacionalnimi organi, da bi presegli izvajanje posebnih projektov, ki se končajo z doseganjem in zagotavljanjem rezultatov, ter jih lahko podpre pri spremljanju rezultatov projektov za izvajanje njihovih programov reform.

Glede na to, da se je prvi cikel Instrumenta za tehnično podporo začel izvajati leta 2021, je še prezgodaj za oceno dosežkov projekta na terenu. Vendar so države članice na podlagi povratnih informacij, prejetih od upravičenih organov na ravni projektov in usklajevalnih organov na ravni držav, na splošno cenile podporo, ki jo zagotavlja Instrument za tehnično podporo, zlasti aktivno vlogo, ki jo lahko imajo pri oblikovanju in izvajanju projektov, ter učinkovito komunikacijo GD REFORM.